

СИНЕРГІЯ ДЕРЖАВИ ТА МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ ДЛЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ

Постановка проблеми. Сучасна економічна ситуація вимагає від економіки країни пошуку нових можливостей для економічного зростання. Одним із факторів досягнення економічних результатів є ефект синергії, який здійснюється шляхом інтеграції окремих суб'єктів економічного процесу. Такими суб'єктами є окремі підприємства, галузі і сама держава. Власне ефект синергії є ключовим аспектом для здійснення інноваційної політики держави в економіці загалом, і в машинобудівній галузі зокрема. Машинобудівний комплекс України має значний інноваційний потенціал, що дає велику надію на відродження галузі. Але галузь не досягне належного рівня розвитку без певних умов, створення яких належить до компетенції держави. Лише синергія зусиль держави і машинобудівних підприємств призведе до росту у даній галузі, яка є бюджетоутворюючою для економіки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Синергія як явище досить широко досліджувалось як у вітчизняній, так і в зарубіжній науковій літературі. Вагомий науковий внесок у дослідження проблем розвитку синергетичного підходу зробили І. Ансофф [1], М. Портер [10; 13], Е. Кемпбелл [7], В. Занг [6], В. Андерсон, Є. Ходаківський, І. Пригожин [11], Л. Антошкіна, В. Мелькін. Вперше поняття «синергетика» застосував Г. Хакен як фізичний термін [12]. Визначення синергізму як «економічного феномену» було здійснено І. Ансоффом [1]. І. Пригожин сформулював закон синергії по відношенню до окремих організацій. Однак, як свідчать результати проведеного аналізу, системного підходу до оцінки синергетичного ефекту в контексті загального державного управління економікою та окремими її галузями немає [11].

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз сучасної економічної ситуації в Україні та розробка принципів положень синергетичного ефекту для взаємодії державного управління інноваційним розвитком економіки та машинобудівною галуззю, що сприятиме економічному росту машинобудівної галузі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Підписання Угоди з Євросоюзом відкриває широкі перспективи перед машинобудівними підприємствами й українською економікою загалом. Виходячи вже зараз на європейський ринок (звичайно, існують ризики), українські машинобудівні підприємства вимушені піднімати якість продукції. А основу якості продукції складуть інноваційна діяльність підприємств, ефективний маркетинг. Сучасні реалії складаються так, що якщо підприємство виграє на європейському ринку, то воно виграє будь-де. Адже бути гравцем на європейському ринку вимагає від власників та працівників організацій певних якостей підготовки та іншого підходу до ведення бізнесу.

Машинобудування має значні природні та набуті переваги, ефективній реалізації яких перешкоджає низка системних проблем, низька ефективність виробництва, відсутність досвіду конкурентної ринкової поведінки, нестача нових технологій, а також труднощі з виходом на ринки високоякісної продукції. Вирішенню цих проблем має сприяти активна державна політика, підвищення стандартів управління в державі та всередині самих підприємств, співробітництво з партнерами, умови для якого створені підписанням Україною Угоди про асоціацію з ЄС.

Питання полягає в синергії бажань влади створити хороший макроклімат для інноваційного розвитку підприємств та з бажання власників і директорів машинобудівних підприємств змінювати підприємство шляхом нововведень, виводячи їх на світовий ринок як успішних конкурентів.

Термін «синергетика» походить від грецького слова, яке означає «діючий разом». Синергія (від грец. Synergos – (syn) разом та (ergos) діючий, дія) – це сумуючий ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає ефект кожного окремого компонента у вигляді простої їх суми [3]. Йдеться про явище посилення дії одного каталізатора додаванням іншого. Прикладом успішної синергії може служити поєднання мишки, системного блоку та монітора, які лише у поєднанні дадуть результат. Ефект від використання окремо кожної позиції буде нульовим.

Україна має унікальний шанс і всі передумови для впровадження інноваційних процесів. Люди чекають нововведень в усіх галузях життя, готові прийняти нове та мають бажання працювати по-

* Науковий керівник: Андрушків Б.М. – д.е.н., професор

новому. На першому етапі інноватором має спрацювати сама держава, через проголошення курсу економічного розвитку та росту. На думку сучасних українських економістів, якщо держава проводить лінію на впровадження інноваційних процесів у свою діяльність, то машинобудівним і всім іншим підприємствам не залишиться нічого іншого як поступати аналогічно.

Досвід зарубіжних країн, які стали лідерами в економічному зростанні, показує, що кожна держава має власні плани економічного росту. Якщо держава Україна прагне ввійти до економічно сильних держав світу, мати впорядкований цілеспрямований розвиток, який використовує досягнення науки і техніки, то вона змушена стати каталізатором позитивних етапів розвитку, брати на себе ризики, вирішувати ті питання бізнесу, які перед нею стоять [4]. Питання переорієнтації машинобудівного комплексу, як і всієї економіки України залежатиме від того, наскільки швидко українські машинобудівні підприємства зможуть переключитися із теми ризиків на теми можливостей.

Держава Україна може швидко досягти економічного зростання, але для цього їй потрібен план і стратегія розвитку. Вона має стати організатором і чітко розподілити функції всіх систем утворюючих складових, тобто має створити фундаментальні основи для зростання, затвердивши їх юридично, шляхом прийняття відповідних законів Верховною Радою, та економічно, розподіливши функції державного управління та машинобудівного виробництва зокрема, максимально сприяючи і контролюючи останніх.

Треба поміняти всю систему державного управління, перейти від делегування доручень вищого керівництва нижчому до системної роботи.

Українська держава має затвердити стратегію руху до економічного зростання й оголосити світові про прийнятий курс і не сходити з нього. Коливання із сторони в сторону, що мало місце в минулому, лише підірвало довіру інвесторів до України. Така ситуація трапилася із суднобудуванням, коли були прийняті рішення про розвиток суднобудівної галузі, а через два роки відмінено.

Великою і основною проблемою для економіки України є її орієнтація на зовнішні ринки. Такий підхід треба кардинально змінити, оскільки в умовах зростання світової економіки і цін, робити ставку на основні позиції українського експорту є логічно неправильним і неприпустимим. Держава і кожне машинобудівне підприємство має використовувати світовий ринок як засіб для власного розвитку.

Прикладом може послужити Каховський завод електрозварювального устаткування (КЗЕСО), який до 2004 року здійснював експорт власної продукції переважно у Росію. Після впровадження інноваційних процесів, що почали активно здійснюватись на підприємстві, та ведення європейських стандартів якості й управління, КЗЕСО на сьогоднішній день експортує продукцію у понад сто країн світу. На початку 2014 року частка експорту продукції у Росію склала лише 15%, а у країни Євросоюзу – понад 50% [8].

Тому можна сміливо стверджувати, що здатність машинобудівних підприємств переорієнтуватися на європейський ринок і європейські стандарти залежить від керівництва та власників самих підприємств, які відчуватимуть підтримку держави.

Інноваційна роль держави полягає в тому, щоб знайти шляхи компенсації втрат на російському ринку через зростання обсягів продаж на європейському ринку. Для того державі потрібні кваліфіковані державні службовці, системи прогнозування, дипломати, розвідники. Тобто, має бути створена ціла система. В Україні цього немає. Державні управлінці мають бути спеціалістами з державного управління, а не бізнесменами чи підприємцями. У державного управлінця та бізнесмена дві різні психології, це дві різні точки зору на виконання поставлених завдань. Державний управлінець – це стратег, який мислить глобально і очікує на результат декілька років, а бізнесмен очікує на результат вже завтра, займаючись переважно торгівлею, тобто тим, що приносить швидкий прибуток [5]. З іншого боку, досвід роботи українських бізнесменів із журналу «Forbs» свідчить про те, що починали вони також із продажу комп'ютерів чи іншої техніки, і згодом, накопичивши капітал, почали вкладати його в інші галузі економіки. Це, звичайно, еволюційний шлях розвитку, але в Україні часу обмаль.

Держава повинна створити стратегію інноваційного розвитку для всіх без винятку галузей економіки. Державні управлінці насамперед повинні виділити низку природних переваг, які має Україна. Машинобудівна галузь, яка є бюджетотворюючою для держави, має власні давні традиції, адже в радянські часи Україна була кузнею всього СРСР. Основою для цього слугуватиме розвинута металургія, яка програє на світових ринках через брак нововведень і нерозумінням чи небажанням новими власниками цих підприємств бачення майбутнього розвитку глобального ринку. Тому державі разом і керівництвом підприємств машинобудівної галузі потрібно працювати над тим, щоб не втратити дану галузь, а переорієнтувати її значною мірою на внутрішній ринок для потреб машинобудування, щоб згодом вийти на ринки ЄС та світу.

Багато підприємств машинобудівного комплексу є перспективними для подальшого росту, бо у них ще залишилися кваліфіковані кадри. Тому для успішного економічного росту таким підприємствам потрібна лише інноваційна стратегія та інвестиції.

Суднобудівна галузь також має свої традиції. Вона не зруйнована вщент і потребує дещо іншого підходу. Процес побудови судна – це довготривалий процес, тому частину обігових коштів можна отримати у вигляді передоплати, решту – за рахунок дешевих кредитів, яких в Україні на даний час

немає. Звичайно, що при рентабельності суднобудівних підприємств 8-10% і при ставках кредиту 25-30% річних успішною діяльністю підприємств суднобудування не буде [9].

Ще один крок в інноваційному поступі держави в сфері машинобудування – це відкриття доступу до фінансових ресурсів. Банківська сфера повинна обслуговувати інтереси економіки, виробництва, сфери послуг, а не бути «річчю в собі». Чим більш високотехнологічне машинобудівне виробництво, тим більше часу іде на розробку інновацій, тим більше коштів потребує сам процес створення продукції, тим довші та дешевші кредити необхідні для її розвитку. Тому реальним інноваційним кроком держави в цьому напрямку стало б створення Банку державного розвитку. Головною метою цієї установи має стати фінансування тих зрушень і проектів в економіці, які через декілька років дадуть можливість мати стабільно зростаючу економіку. Кошти, які буде надавати Банк державного розвитку, машинобудівні підприємства як і всі інші будуть повертати згідно договорів, під які вони будуть надаватися. Головним завданням такого Банку стане підтримка та контроль стратегічно важливих напрямків розвитку України.

Інноваційна політика держави в галузі машинобудування має обов'язково поєднати великий, малий та середній бізнес, адже будь-яке машинобудівне підприємство вимагає виробництва великої кількості деталей та запчастин, які можуть виробляти малі підприємства. Безперечно, усі країни прагнуть виготовляти кінцевий продукт у своїй країні, але це не забороняє купувати комплектуючі до нього за кордоном. В Україні на даний час немає сил бути складальником конкуруючої на світовому ринку продукції. Якщо взяти трактори «John Deere» або «Claas», які користуються популярністю на українському ринку сільськогосподарських машин чи будь-який інший бренд, то українські підприємства здатні забезпечити до 50% комплектуючих до тракторів, що стало б основою для ринку збуту цієї техніки [4].

До недавнього часу продукція машинобудування (приблизно 69%) переважно експортувалася в країни СНД. Насамперед це вагони, вантажні вагони, автомобілі, в певній мірі продукція суднобудування та авіабудування. У країни ЄС на даний час експортується до 20% української машинобудівної продукції [14]. В першу чергу до Європи Україна експортує комплектуючі для автомобілів. Поставки йдуть в Угорщину, Польщу та Німеччину для європейських брендів. Так «Volkswagen» завозить електричне обладнання – оснащення для автомобілів, свічки, дроти, що складає 700 мільйонів доларів на рік. До Європи також поставляються українські судна, як правило це корпуси, внутрішня мінімальна обробка.

Виходу української машинобудівної продукції на ринки ЄС поки заважає різниця в стандартах – як за якістю, так і за технічними характеристиками. Проте, як показує досвід, асоціація з ЄС передбачила період захисту для українського виробництва. Наприклад, у тій же галузі автомобілебудування передбачений період у десять років, протягом яких поступово знімаються мита, і, відповідно, знімаються всі обмеження та захист. Україна отримала період, щоб мати можливість захистити свій сектор машинобудування, щоб, здійснивши інноваційні перетворення в даній галузі, продукція машинобудування стала конкурентоспроможною.

В Україні проходить колосальна хвиля деіндустріалізації країни. Це означає, що відсутність державної підтримки в сфері інноваційної діяльності та інвестицій в найтехнологічніші заводи у Запоріжжі, Дніпропетровську, Сумах можуть призвести до колосальної проблеми. Адже, немає жодної країни в світі, де б зарплата вчителя, лікаря чи державного службовця не залежала від рівня економічного розвитку держави. На даний час ефективним був би процес розміщення державного замовлення, пов'язаного з розміщенням замовлень оборонної промисловості на машинобудівних підприємствах. Це зумовило б отримання прибутку, частина якого могла б піти на інноваційні проекти, які б вивели підприємство на вищий рівень. Ще краще, якщо би був прийнятий Закон Верховною Радою про відміну оподаткування коштів, що спрямовуються на інноваційний розвиток підприємства. Це дало б величезний поштовх для розвитку української економіки взагалі. Тим більше, що досвід минулих місяців показує скільки розробок в оборонній сфері залишилися на рівні експериментальних.

Та найбільшою й найпершою інновацією, яку держава вимушена зробити для зупинення падіння та швидкого економічного росту – це подолати корупцію на всіх рівнях державного управління. Після вирішення вищевказаної проблеми, наступними питаннями для вирішення стануть:

- зміцнення довіри інвесторів до України шляхом прийняття нового законодавства;
- аналіз та використання природних та набутих переваг, які держава має;
- перехід системи державного управління до системної роботи;
- адаптація до зовнішніх ринків, створення бази для економічного зростання машинобудівних підприємств швидкими темпами;
- створення Банку державного розвитку, метою діяльності якого стане підтримка та контроль стратегічно важливих напрямків розвитку, серед них машинобудування;
- створення стратегічного плану розвитку всіх національних галузей економіки;
- надання державі функції каталізатора між великим, середнім та малим бізнесом;

• надання податкових преференцій на проекти державного значення, що спрямовуються на інноваційний розвиток підприємств машинобудівної галузі.

Висновки з даного дослідження. Політика української держави потребує негайних нововведень щодо інноваційної діяльності як самої держави, так і її структурних підрозділів, особливо тих, які складають вагомий відсоток бюджету. Сучасні реалії такі, що обсяг фінансування інноваційних проектів машинобудівної галузі, та інших галузей суттєво скорочується, кредити стали недоступними, законодавство лише декларативно підтримує інновації, Кабінет Міністрів латає поточні справи в бюджеті і не звертає уваги на економічні виклики глобалізованого світу.

В Україні високотехнологічні галузі не розвинені, тому домінує тип промисловості з меншою доданою вартістю, зокрема, металургія. У той же час, є деякі підгалузі машинобудування, які займають передові позиції у світі. Насамперед це стосується високоточного машинобудування. Інвестиції в цю галузь дуже швидко додали б економічному зростанні.

Надмірний бюрократизм і велика кількість наукових розробок, які залишаються лише на папері перетворили інноваційну діяльність на формалізований процес. Держава, яка прагне вступу до ЄС, в першочерговому порядку змушена докорінно переглянути своє ставлення до інноваційних процесів в країні, активно втрутитися в цей процес і допомогти власній економіці стати конкурентоздатною в сучасних глобалізаційних процесах. Розробка шляхів і способів поєднання зусиль державного апарату і окремих галузей та підприємств складе перспективи подальших досліджень відповідного напрямку.

Бібліографічний список

1. Ансофф І. Стратегічне управління : пер. з англ. / І. Ансофф. – М. : Економіка, 1989. – 358 с.
2. Ван Хорн Д.К. Основи фінансового менеджменту. – М. : Вид. дім «Вільямс», 2003. – 992 с.
3. Вікіпедія, вільна енциклопедія / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki>
4. Гошовська О. Синергізм у стратегічному управлінні : [монографія] / О. Гошовська, А. Лиманський, Ж. Поплавська. – Львів : ТзОВ "Компанія "Манускрипт", 2011. – 284 с.
5. Груніна О.А. Формування фінансового енергетичного ефекту: автореф. дис. доктор. економ. наук: 08.00.10 / О.А. Груніна. – Москва, РДСУ, 2011, 50 с.
6. Занг В.-Б. Синергетична економіка. Час і зміни в нелінійній економічній теорії : пер. з англ. / В.-Б. Занг. - М. : МИР, 1999. – 335 с.
7. Кемпбелл Е. Стратегічний синергізм / Кемпбелл Е., Саммерс Лачс, 2-е вид. – Пітер, 2004. – 416 с.
8. Максютя А.А. «Основна проблема України – хронічна залежність від зовнішніх ринків» [Електронний ресурс] / А.А. Максютя // «Тиждень.UA», матеріал друкованого видання №41 (361), від 09.10.2014/. – Режим доступу : <http://tyzhden.ua/Economics/120929>
9. Полянська А.С. Методологічні засади дослідження синергії взаємодії суб'єктів управління в умовах ситуаційного управління / А.С. Полянська // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.7. – С. 258-266.
10. Портер М. Міжнародна конкуренція / М. Портер ; пер. з англ. і з передмовою В.Д. Щетініна. – М. : Міжнародні відносини, 2005. – 896 с.
11. Пригожин І. Порядок з хаосу / І. Пригожин, І. Стенгерс. – М. : Світ, 1986. – 450 с.
12. Хакен Г. Синергетика / Г. Хакен. – М. : Мир, 1980. – 404 с.
13. Porter, Micheal E. and Kramer, Mark R. (2006) "Strategy and Society: The Link Between Competitive Advantage and Corporate Social Responsibility", Harvard Business Review, December 2006, pp. 78-92.

References

1. Ansoff, I. (1989), *Stratehichne upravlinnia* [Strategic management], Translated from English, Ekonomika, Moscow, Russia, 358 p.
2. Van Khorn, D.K. (2003), *Osnovy finansovoho menedzhmentu* [Fundamentals of Financial Management], Vyd. dim «Viliams», Moscow, Russia, 992 p.
3. Wikipedia, the free encyclopedia, available at: <http://uk.wikipedia.org/wiki>
4. Hoshovska, O., Lymanskyi, A., Poplavska, Zh. (2011), *Synerhizm u stratehichnomu upravlinni* [Synergism in strategic management], monograph, TzOV "Kompaniia "Manuskrypt", Lviv, Ukraine, 284 p.
5. Hrunina, O.A. (2011), "Formation of financial energy effect", Thesis abstract of Dr. Sc. (Econ.), 08.00.10, Moscow, Russia, RDSU, 50 p.
6. Zanh, V.-B. (1999), "Synergetic economy", *Chas i zminy v nelineinoi ekonomichnoi teorii* [Time and changes in the nonlinear economic theory], translated from English, MIR, Moscow, Russia, 335 p.
7. Kempbell, E., Lachs, Sammers (2004), *Stratehichniy synerhizm* [The strategic synergism], Iss. 2, St.-Peterburg, Russia, 416 p.

8. Maksiuta, A.A. "The main problem of Ukraine – chronic dependence on external markets, the magazine "The week.UA", no. 41 (361), from 09.10.2014, <http://tyzhden.ua/Economics/120929>
9. Polianska, A.S. (2012), "Methodological bases of synergy research of subjects interaction management in terms of situational management", *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, Iss. 22.7, pp. 258-266.
10. Porter, M. (2005), *Mizhnarodna konkurentsia* [International competition], Translated by V.D. Shchetinin, Mizhnarodni vidnosyny, Moscow, Russia, 896 p.
11. Pryhozyn, I., Stenhers, I. (1986), *Poriadok z khaosu* [Order out of chaos], Svit, Moscow, Russia, 450 p.
12. Khaken, H. (1980), *Synerhetyka* [Synergetics], MIR, Moscow, Russia, 404 p.
13. Porter, Micheal E. And Kramer, Mark R. (2006), "Strategy and Society: The Link Between Competitive Advantage and Corporate Social Responsibility", *Harvard Business Review*, December, pp. 78-92.

Бойко О.Б. СИНЕРГІЯ ДЕРЖАВИ ТА МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ ДЛЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ

Мета. Метою статті є аналіз сучасної економічної ситуації в Україні і розробка принципів положень синергетичного ефекту для взаємодії державного управління інноваційним розвитком економіки та машинобудівної галузі.

Методика дослідження. В процесі дослідження використовувались загальнонаукові методи, зокрема: метод узагальнення – для дослідження теоретичних основ концепції «синергетичного ефекту» держави та машинобудівної галузі та обґрунтування принципів інноваційного розвитку для економічного зростання; системний підхід – для обґрунтування інноваційних організаційних принципів діяльності держави в сфері машинобудування; методи аналізу і синтезу – для виявлення конкурентних переваг інноваційних стратегій держави в машинобудівній галузі, які сприяють конкурентоспроможності української економіки.

Результати дослідження. Обґрунтовано доцільність і напрями проведення інноваційної політики держави в галузі машинобудування для підвищення конкурентоспроможності машинобудівних підприємств та української економіки загалом. Визначені пріоритетні завдання держави в сфері інноваційного розвитку машинобудування. Сформовано стратегічну мету синергії держави та машинобудівних підприємств, суть якої полягає у виробництві конкурентоспроможної продукції світового рівня. Охарактеризовано складові елементи проведення інновацій держави в сфері державного управління.

Наукова новизна результатів дослідження. Використано комплексний підхід до обґрунтування напрямів інноваційної політики держави в сфері машинобудування на основі синергії двох важливих суб'єктів економіки – держави та бюджетотворюючої галузі машинобудування.

Практична значущість результатів дослідження. Отримані результати дослідження направлені на вирішення проблеми переходу української економіки на шлях економічного зростання через проведення засадничих принципів, які стоять перед Україною на шляху до Європи.

Ключові слова: синергетичний ефект, синергія, інноваційний розвиток, конкурентоспроможність.

Boiko O.B. SYNERGY OF THE STATE AND MACHINE BUILDING ENTERPRISES FOR INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE INDUSTRY

Purpose. The aim of the article is to analyze the current economic situation in Ukraine and develop the key provisions of synergistic effect for the interaction of state management of innovation development of economy and machine building industry.

Methodology of the study. The following general and scientific methods were used in the research process, including: the method of generalization – to study the theoretical foundations of the concept "synergistic effect" of the state and machine building industry and substantiation the principles of innovative development for the economic growth; systematic approach – for substantiation innovative organizational principles of the state in the sphere of machine building; methods of analysis and synthesis – to identify competitive advantages of innovative strategies in the state in the machine building industry, which contribute to the competitiveness of Ukrainian economy.

Findings. The expediency and directions of innovation policy of the state in the sphere of machine building for increasing the competitiveness of machine building enterprises and Ukrainian economy as a whole has been substantiated. Priority tasks of the state in the sphere of innovative development of machine building have been determined. It has been formed the strategic objective of state synergy and machine building enterprises, which essence is in the production of the competitive products of the world level. The constituent elements of the state innovations in the sphere of state administration have been characterized.

Originality. Comprehensive approach to the substantiation of innovation policy of the state in the field of machine building on the basis of synergy of two important economic entities – state and budget forming industry of machine building has been used.

Practical value. The obtained results of research aimed at solving the problem of the transition of the Ukrainian economy on the path of the economic growth through fundamental principles that are facing Ukraine towards Europe.

Key words: synergistic effect, synergy, innovative development, competitiveness.

Бойко А.Б. СИНЕРГИЯ ГОСУДАРСТВА И МАШИНОСТРОИТЕЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ ДЛЯ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ОТРАСЛИ

Цель. Целью статьи является анализ современной экономической ситуации в Украине и разработка принципиальных положений синергетического эффекта для взаимодействия государственного управления инновационным развитием экономики и машиностроительной отрасли.

Методика исследования. В процессе исследования использовались общенаучные методы, в частности: метод обобщения - для исследования теоретических основ концепции «синергетического эффекта» государства и машиностроительной отрасли и обоснование принципов инновационного развития для экономического роста; системный подход - для обоснования инновационных организационных принципов деятельности государства в сфере машиностроения; методы анализа и синтеза - для выявления конкурентных преимуществ инновационных стратегий государства в машиностроительной отрасли, которые способствуют конкурентоспособности украинской экономики.

Результаты. Обоснована целесообразность и направления проведения инновационной политики государства в области машиностроения для повышения конкурентоспособности машиностроительных предприятий и украинской экономики в целом. Определены приоритетные задачи государства в области инновационного развития машиностроения. Сформирована стратегическую цель синергии государства и машиностроительных предприятий, суть которой заключается в производстве конкурентоспособной продукции мирового уровня. Охарактеризованы составляющие элементы проведения инноваций государства в сфере государственного управления.

Научная новизна. Использован комплексный подход к обоснованию направлений инновационной политики государства в сфере машиностроения на основе синергии двух важных субъектов экономики - государства и бюджетобразующей отрасли машиностроения.

Практическая значимость. Полученные результаты исследования направлены на решение проблемы перехода украинской экономики на путь экономического роста через проведение основных принципов, которые стоят перед Украиной на пути в Европу.

Ключевые слова: синергетический эффект, синергия, инновационное развитие, конкурентоспособность.

УДК 332.05

Чумак Р.М.,
пошукач*,

Білоцерківський національний аграрний університет

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Постановка проблеми. В умовах переходу до ринкової економіки діяльність організаційних і виробничих структур набуває нові якісні особливості. Досвід проведення ринкової реформи в Україні показує, з одного боку, динамізм і нестійкість ринкового середовища, з іншого – відсутність кваліфікованого досвіду у сільськогосподарських виробників приймати рішення, адекватні ринковій ситуації. Найважливішою передумовою переходу сільськогосподарських підприємств на розвиток диверсифікації є зниження прибутковості капіталу, вкладеного в традиційне виробництво. Вибір напрямків розвитку диверсифікації виробництва і диверсифікованих продуктів значною мірою залежить від фінансового стану та можливості розвитку ефективних форм організації виробництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукове дослідження диверсифікації сільськогосподарського виробництва проводили такі науковці, як В. Андрійчук, М. Корецький, А. Шепіцен [1], В. Борисова, Н. Маслак, І. Міхаліна, Н. Бурачек та ін. Аналізуючи підходи до визначення диверсифікації, можна стверджувати, що єдиної точки зору щодо сутності поняття диверсифікації немає. Саме диверсифікація в аграрному виробництві застосовується для зменшення ризиків, завоювання нових сегментів ринку, збільшення виручки підприємства через здійснення переробки.

Постановка завдання. Метою дослідження є розробка теоретичних положень і практичних рекомендацій щодо здійснення диверсифікації виробничої діяльності сільськогосподарських підприємств.

* Науковий керівник: Свиноус І.В. – д.е.н., професор